

กระทู้ถามที่ ๑๑๒๔ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑๒ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหากรณีนักเรียน นักศึกษา ก่อเหตุทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงอย่างจริงจังและยั่งยืน

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถาถามนายรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

จากที่ปรากฏเป็นข่าวตามหนังสือต่าง ๆ บ่อยครั้งในกรณีที่นักเรียน นักศึกษา โดยเฉพาะนักเรียนอาชีวะก่อเหตุทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรง จนทำให้มีผู้เสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บทั้งที่เป็นคู่กรณี และไม่ใช่คู่กรณีซึ่งเป็นผู้ที่ถูกลูกหลง สร้างความสูญเสียทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สิน นำมาซึ่งความเสียหายให้แก่บุคคลในครอบครัวเป็นอย่างมาก โดยสาเหตุสำคัญที่เป็นปัจจัยทำให้นักเรียน นักศึกษาก่อเหตุทะเลาะวิวาท ใช้ความรุนแรงนั้น จากการศึกษาพบว่ามีสาเหตุหลักอยู่ ๓ ปัจจัย กล่าวคือ ๑) การปลุกฝังจากรุ่นพี่สู่อุ่นน้อง ๒) การเสพข่าว สื่อสังคมออนไลน์ และ ๓) ความคึกคะนองของวัยรุ่นและการยั่วยุจากกลุ่มเพื่อน โดยปัญหาการทะเลาะวิวาทดังกล่าวนี้นับได้ว่าเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมาอย่างยาวนานต่อเนื่อง แม้ว่าในช่วงเวลาที่ผ่านมามีรัฐบาลหลายรัฐบาลที่พยายามเพิ่มมาตรการในการป้องกันและดำเนินการกับเด็กนักเรียนนักศึกษาที่ก่อเหตุอย่างเด็ดขาดแล้วก็ตาม แต่ทั้งนี้ก็ยังไม่สามารถยุติปัญหาดังกล่าวได้ และนับวันปัญหานี้จะยิ่งทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยจะเห็นได้จากพัฒนาการการใช้อาวุธของนักเรียน นักศึกษาผู้ก่อเหตุ จากเดิมใช้อาวุธ เช่น ไม้บรรทัดเหล็ก ไม้ตีปิ่นปากกา เป็นต้น แต่ปัจจุบันมีการพัฒนาโดยใช้มีด ดาบ ปืน รวมถึงระเบิด ในรูปแบบต่าง ๆ มาเป็นอาวุธ นั้นแสดงให้เห็นว่าปัจจุบันการเข้าถึงอาวุธต่าง ๆ ไม่ใช่เรื่องยากของกลุ่มเด็กและเยาวชน อีกทั้งยังจะเห็นได้ว่าผู้ก่อเหตุมักไม่เลือกสถานที่ในการก่อเหตุอีกด้วย โดยบางเหตุผู้ก่อเหตุใช้บริเวณภายในสถานศึกษาเป็นที่ก่อเหตุ หรือบางเหตุผู้ก่อเหตุใช้พื้นที่สาธารณะเป็นที่ก่อเหตุ ดังนั้นหากปัญหาดังกล่าวยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจังและยั่งยืนแล้ว ย่อมจะนำมาซึ่งความสูญเสียต่าง ๆ ตามมาอย่างไม่มีที่สิ้นสุดแน่นอน อีกทั้งยังจะทำให้ประเทศชาติต้องสูญเสียกำลังสำคัญของชาติอีกด้วย จากเหตุผลข้างต้นจึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลมีแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในกรณีดังกล่าวข้างต้นอย่างจริงจังและยั่งยืน เพื่อให้ปัญหาดังกล่าวหมดลงหรือลดน้อยลงหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. รัฐบาลมีนโยบายที่จะจัดทำประวัติหรือเฝ้าระวังกลุ่มนักเรียน นักศึกษาที่มีแนวโน้มใช้ความรุนแรงหรือมีประวัติการใช้อาวุธหรือไม่ รวมถึงจะมีมาตรการการป้องกันการเข้าถึงอาวุธต่าง ๆ โดยง่ายของเด็กและเยาวชนหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๓. รัฐบาลมีนโยบายที่จะสร้างความมั่นใจให้แก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครองว่าสถาบันการศึกษาจะเป็นพื้นที่ที่ปลอดภัยกับทุกคนอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ธิษะณา ชุณหะวัณ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชน

กรุงเทพมหานคร

คำตอบกระทู้ถามที่ ๑๑๒๔ ร.

ของ นางสาวธิษณา ชุมพะวิธ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชน กรุงเทพมหานคร เรื่อง แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหากรณีนักเรียน นักศึกษา ก่อเหตุทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงอย่างจริงจัง และยั่งยืน

ข้าพเจ้า นางสาวแพทองธาร ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ขอตอบกระทู้ถาม เรื่อง แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหากรณีนักเรียน นักศึกษา ก่อเหตุทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงอย่างจริงจัง และยั่งยืน ของท่านสมาชิกผู้มีความสนใจที่ได้รับรายงานจากกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดังนี้

คำตอบข้อที่ ๑ ๒ และ ๓

จากรายงานของกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทราบว่า ได้ตระหนักถึงกรณีนักเรียน นักศึกษา ก่อเหตุทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงอย่างจริงจัง จึงได้มีแนวทาง นโยบาย และมาตรการในการป้องกัน และแก้ไขปัญหา เพื่อสร้างความเชื่อมั่น โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

๑. กระทรวงศึกษาธิการ รายงานว่า ได้มีแนวทางในการป้องกันนักเรียนใช้ความรุนแรงอย่างจริงจังและยั่งยืน ด้วยการขับเคลื่อนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในทุกสังกัด โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการจัดทำคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อให้ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ครู รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายใช้เป็นกลไกสำคัญในการพิทักษ์ปกป้องคุ้มครอง และดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้อยู่รอดปลอดภัย มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน เข้าใจ รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ดูแลช่วยเหลือได้อย่างทันทั่วถึง โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา พร้อมทั้งขับเคลื่อนศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัยในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ด้วยการพัฒนาระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยให้แก่ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ภายใต้มาตรการ ๓ ป. เพื่อให้เด็กนักเรียนมีความปลอดภัยจากภัยต่าง ๆ ดังนี้

- ป้องกัน โดยให้สถานศึกษาดำเนินการสำรวจ คัดกรองนักเรียนในพื้นที่เสี่ยง เฝ้าระวังสังเกตพฤติกรรม และพัฒนาพื้นที่ให้ปลอดภัย ส่งเสริมสนับสนุนการสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังทั้งในสถานศึกษา และชุมชน ตลอดจนจัดระบบการสื่อสารเพื่อรับส่งข้อมูลด้านพฤติกรรมนักเรียน

- ปลุกฝัง โดยให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมสร้างความตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตัวเอง กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต และการฝึกทักษะการปฏิเสธและการเอาตัวรอดในสถานการณ์ต่าง ๆ

- ปรามปราม โดยการเตรียมความพร้อมรองรับการเผชิญเหตุ การเข้าถึงสถานการณ์ การแก้ไขปัญหาความไม่ปลอดภัย และการดำเนินการกับบุคคลที่ละเมิด หรือพฤติกรรมไม่เหมาะสม

ด้วยความรอบคอบ รวดเร็วและเป็นธรรม รวมถึงการช่วยเหลือ เยียวยา พิ้นฟู ในการบริหารจัดการ ๔ กลุ่มภัย ประกอบด้วย ๑) ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ (Violence) ๒) ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ (Accident) ๓) ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ (Right) และ ๔) ภัยที่เกิดจากผลกระทบต่อสุขภาพทางกายและจิตใจ (Unhealthiness)

อีกทั้ง ได้มีหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต และผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในการแจ้งกำชับมาตรการคุ้มครองและการช่วยเหลือนักเรียน เพื่อย้ำเตือนให้สถานศึกษาตระหนักถึงมาตรการและแนวทางในการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพนักเรียนอย่างเคร่งครัด เพิ่มการดูแลควบคุมการตรวจอาวุธและสิ่งผิดกฎหมาย วัตถุอันตรายที่จะเข้ามาในสถานศึกษา พร้อมทั้งสร้างภาคีเครือข่ายในรูปแบบสหวิชาชีพกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำรวจ ฝ่ายปกครอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน

สำหรับนักเรียน นักศึกษาอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้มีแนวทางในการป้องกันและแก้ปัญหาการใช้ความรุนแรง โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

๑) ขับเคลื่อนศูนย์ความปลอดภัยให้มีรูปแบบ วิธีการ หรือกระบวนการในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ มีความสุข ได้รับการปกป้อง คุ้มครองความปลอดภัยทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ มีการเสริมสร้างทักษะให้ผู้เรียนมีความสามารถในการดูแลตนเองจากอันตรายต่าง ๆ โดยการจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อพัฒนา ส่งเสริม ป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาให้นักเรียน นักศึกษา และบุคลากรจากภัยการใช้ความรุนแรง ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ และภัยที่เกิดจากผลกระทบต่อสุขภาพทั้งกายและใจ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หรือให้บริการข้อมูลด้านวิชาการ ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย มีการประสานงานและบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานภายใน และหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงส่งเสริมการใช้นวัตกรรมเกี่ยวกับความปลอดภัย

๒) เสริมสร้างเครือข่ายความปลอดภัย โดยประสานงานกับสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี สมุทรสาคร นครปฐม นนทบุรี และฉะเชิงเทรา เพื่อแบ่งพื้นที่เฝ้าระวังป้องกันเหตุความรุนแรง

๓) ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข จัดทำระบบคัดกรองนักเรียน นักศึกษา “๑ วิทยาลัย ๑ ครอบครัว” เพื่อดูแลและช่วยเหลือเรื่องสุขภาพจิตของนักเรียน นักศึกษา

๔) ส่งเสริมการสร้างพฤติกรรมนักเรียน นักศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบตามวัยผ่านสื่อออนไลน์และกิจกรรมจิตอาสา

๕) พัฒนาบุคลากรด้านงานปกครอง และงานครูที่ปรึกษา โดยมีการฝึกอบรมหลักสูตรการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา

๖) ขอความร่วมมือสำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยีในการตรวจสอบเว็บไซต์ ภาพสื่อออนไลน์ที่ไม่เหมาะสม ยั่วยุ ปลุกปั่น

๗) กำหนดมาตรการป้องกันปลุกฝัง สร้างวัฒนธรรมสันติวิธีในสถานศึกษา และปราบปรามผู้กระทำความผิดร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

๘) จัดทำ “มินิบูรีโมเดล” ร่วมกับกองบังคับการตำรวจนครบาล ๓ กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยให้สถานศึกษาจัดทำแผนเฝ้าระวังเหตุ สำรวจคัดกรองพฤติกรรมนักเรียนนักศึกษา ห้ามจัดกิจกรรมรับน้อง ปลุกฝังวัฒนธรรมสันติวิธีจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการใช้ความรุนแรง ประสานกับสถานีตำรวจในพื้นที่เพื่อติดตั้งตู้แดง ตลอดจนอบรมผู้เรียนกลุ่มเสี่ยงและจัดกิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมจิตอาสาโดยพาไปเยี่ยมชมเรือนจำหรือสถานพินิจ เพื่อสร้างความตระหนักรู้

อย่างไรก็ดี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ทำการสำรวจสถิติการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาพบว่า ลดลงอย่างมีนัยสำคัญถึงร้อยละ ๕๐

อนึ่ง ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้กำหนดโทษที่จะลงโทษแก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่กระทำความผิด ๔ สถาน คือว่ากล่าวตักเตือน ทำทัณฑ์บน ตัดคะแนนความประพฤติ และทำกิจกรรมเพื่อให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เช่น กิจกรรมครอบครัวสัมพันธ์ (Family) กิจกรรมฝึกวินัยเพื่อปรับบทบาท และทัศนคติ (Attitude) กิจกรรมจิตอาสา ชุมชนสัมพันธ์ และบันทึกความดี (Note) กิจกรรมจับมือเคลียร์ใจ สานรักสานสัมพันธ์ (Hand) หรือกิจกรรมสำนึกตนเอง ปฏิบัติธรรม และการควบคุมอารมณ์ (Moral)

๒. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รายงานว่า ปัญหาการศึกษา ก่อเหตุทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรง เป็นปัญหาที่มีสาเหตุหลากหลายประการ ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน สร้างความเดือดร้อนและความกังวลแก่ประชาชนและสังคม กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตระหนักในปัญหาดังกล่าว และมีแนวทางในการป้องกัน และแก้ไขปัญหา เพื่อลดความรุนแรงของปัญหา ดังนี้

- กำชับให้สถาบันอุดมศึกษากลุ่มเสี่ยงดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ และข้อบังคับอย่างเข้มงวดจริงจัง กรณีนักศึกษา บุคลากร อาจารย์ในสถาบันกระทำความผิดร้ายแรง ให้ดำเนินการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด พร้อมทั้งให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการดำเนินการทางกฎหมาย

- ให้สถาบันอุดมศึกษากลุ่มเสี่ยงให้ความร่วมมือเจ้าหน้าที่ตำรวจในการเข้าตรวจเยี่ยมภายในสถาบัน กรณีจำเป็นให้ขอเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจสอบหรือค้นอาวุธบุคคลน่าสงสัย

- สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ศิษย์เก่า ผู้ปกครอง นักศึกษาปัจจุบัน เพื่อปรับเปลี่ยนวัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม ในเชิงสร้างสรรค์ เกิดความร่วมมือในการแก้ปัญหาและความสะดวกรวดเร็วในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดเหตุ

- สถาบันอุดมศึกษาจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ จิตอาสา เพื่อสร้างความสามัคคี และเป็นการละลายพฤติกรรมให้แก่นักศึกษา

- ให้สถาบันอุดมศึกษากลุ่มเสี่ยง สำรวจและเฝ้าระวังนักศึกษากลุ่มเสี่ยงและพื้นที่เสี่ยง

- กับการดูแลการจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ มิให้มีการจัดกิจกรรมนอกสถานที่ เพื่อความปลอดภัยของนิสิตนักศึกษา

ในส่วนของการเฝ้าระวังนักศึกษากลุ่มเสี่ยงหรือมีแนวโน้มใช้ความรุนแรงมีมาตรการ ดังนี้

- ให้สถาบันอุดมศึกษากลุ่มเสี่ยงพิจารณาจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาตามความเหมาะสม เพื่อจัดส่งให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานีตำรวจในท้องที่ สำหรับใช้ประกอบการตรวจสอบ ติดตาม หรือจับกุมผู้ก่อเหตุในกรณีเกิดเหตุ โดยให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

- ให้สถาบันอุดมศึกษากลุ่มเสี่ยงกำหนดมาตรการในการดูแลรักษาความปลอดภัยในบริเวณสถาบันอุดมศึกษาและสถานที่ใกล้เคียง โดยเข้มงวดการตรวจสอบและควบคุมไม่ให้มีสิ่งของผิดกฎหมาย อาวุธ ยาเสพติดและอบายมุขในสถาบัน รวมถึงพิจารณาดำเนินการติดตั้งระบบโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) บริเวณหน้าสถาบัน จุดอับหรือแหล่งมั่วสุม และเชื่อมโยงข้อมูลให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดเหตุ และจัดให้มีอาจารย์หรือบุคลากรทำหน้าที่เฝ้าระวัง

- กรณีเกิดเหตุทะเลาะวิวาทให้สถาบันอุดมศึกษาพิจารณาระดับความรุนแรงของเหตุการณ์ และพิจารณาปิดการเรียนการสอนในสถาบันโดยให้เรียนแบบออนไลน์ (Online) เพื่อป้องกันการเกิดเหตุการณ์บานปลาย

อย่างไรก็ดี กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมให้ความสำคัญเรื่องคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษา ตามนโยบาย “เรียนดี มีความสุข มีรายได้” เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ เพื่อลดความกังวลเกี่ยวกับอันตรายที่อาจเกิดขึ้น และสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยมีแนวทางในการดูแลนักศึกษา ดังนี้

- เน้นย้ำสถาบันอุดมศึกษาให้ความสำคัญ เรื่อง การดูแลนักศึกษาให้เรียนได้อย่างมีความสุขและรู้สึกปลอดภัยเมื่ออยู่ภายในสถานศึกษา โดยสถาบันอุดมศึกษาต้องเป็นพื้นที่ปลอดภัย ไม่มีการกระทำที่ผิดกฎหมาย กรณีเกิดเหตุหรือนักศึกษาพบเบาะแส สามารถแจ้งมหาวิทยาลัยหรือแจ้งมาที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ผ่านศูนย์รับเรื่องร้องเรียน ทั้งออฟไลน์และออนไลน์ เพื่อดำเนินการดูแลช่วยเหลือตามขั้นตอน

- กรณีเกิดเหตุการณ์ใช้ความรุนแรงภายในสถาบันอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสถาบันอุดมศึกษาจะดำเนินการให้เกิดความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย โดยดูแลผู้เสียหายให้ได้รับความเป็นธรรม และให้กลับเข้าไปเรียนได้อย่างมีความสุข พร้อมทั้งดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ครบถ้วนและพิจารณาโทษผู้กระทำผิดตามระเบียบของสถาบันอุดมศึกษา และหากผิดกฎหมาย สถาบันอุดมศึกษาจะให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อให้ผู้กระทำผิดได้รับโทษตามกฎหมายต่อไป

นอกจากนี้ ได้มีนโยบายสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มี “ศูนย์ดูแลสุขภาพจิต” ภายในสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง เพื่อให้คำปรึกษานักศึกษาที่ต้องการความช่วยเหลือ โดยมีนักจิตวิทยา หรือผู้เชี่ยวชาญด้านการให้คำปรึกษาให้บริการ ซึ่งได้มีตัวอย่างแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา ก่อเหตุทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของสถาบันการศึกษาในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ดังนี้

(๑) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก มีมาตรการป้องกันอย่างรอบด้าน

- การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษาดำเนินการภายใต้มาตรการควบคุมการจัดกิจกรรม อย่างเป็นระบบ โดยในทุกกิจกรรมต้องขออนุญาตผ่านสายงานบังคับบัญชา ซึ่งเริ่มตั้งแต่องค์กร นักศึกษาถึงคณบดี และมีผู้ควบคุม ภายใต้ประกาศแนวทางการจัดกิจกรรมภายในของสถาบันการศึกษานั้น ๆ

- มาตรการในการกำหนดเวลาเข้า - ออกสถานศึกษาอย่างชัดเจน (๐๖:๐๐ - ๑๙:๐๐ น.) เพื่อป้องกันปัญหาต่าง ๆ ทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ของสถานศึกษา

- ดำเนินการสร้างวินัยและจิตสำนึกแก่นักศึกษาในสถานศึกษา โดยสถาบันการศึกษา ได้มีการจัดประชุมนักศึกษาทุกระดับปีเพื่อเน้นพื้นที่ปลอดภัย และบทลงโทษต่าง ๆ โดยเคร่งครัด

- มหาวิทยาลัย มีการบูรณาการหลักสูตรทักษะชีวิต เช่น การจัดการอารมณ์ การสื่อสาร และการตัดสินใจ

- ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเชิงรุก โดยได้เพิ่มกลไกให้คำปรึกษาเชิงพฤติกรรม

- การสร้างการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อให้ครอบครัวมีการสนับสนุนกิจกรรม เชื่อมโยงผู้ปกครอง เพื่อเพิ่มการติดตามพฤติกรรมเชิงลึก

- มาตรการรักษาความปลอดภัยโดยการเพิ่มการติดตั้งกล้องวงจรปิดพร้อมเชื่อมต่อกับตำรวจ โดยมีการติดตั้งทั่วพื้นที่สถานศึกษา พร้อมแชร์ภาพออนไลน์กับสถานีตำรวจใกล้เคียง

ในส่วนมาตรการด้านกฎหมายและการประสานงานกับตำรวจเพื่อระงับเหตุความรุนแรง โดยสถานศึกษาให้ความสำคัญกับความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยมีแนวทางสำคัญ ดังนี้

- มีการดำเนินการตรวจสอบประวัติอาชญากรรมของนักศึกษาใหม่ ซึ่งเป็นการดำเนินการ ในวันรายงานตัว โดยร่วมกับสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน พร้อมตรวจลายนิ้วมือ

- มีการดำเนินการจัดตั้ง “ศูนย์เฝ้าระวังความปลอดภัยในมหาวิทยาลัย” ซึ่งเป็นหน่วยงานร่วมระหว่างมหาวิทยาลัยและตำรวจ เพื่อติดตามนักศึกษากลุ่มเสี่ยง และวิเคราะห์แนวโน้มความรุนแรง

- มีการตั้งกลุ่มไลน์ สำหรับแจ้งเหตุ ซึ่งเป็นการรวมตัวแทนคณาจารย์ ตำรวจ ห้างสรรพสินค้า และรถไฟฟ้า BTS เข้าร่วมกลุ่มสื่อสารออนไลน์ทันทีเมื่อพบพฤติกรรมไม่ปกติ

- มีคณะกรรมการรักษาความปลอดภัยในมหาวิทยาลัย โดยมีอำนาจเชิญนักศึกษา กลุ่มเสี่ยงออกจากพื้นที่ และดำเนินการเชิงป้องกันตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

- มีการกำหนดผู้รับมอบอำนาจในการแจ้งความต่อผู้กระทำผิด ซึ่งผู้บังคับบัญชาสามารถมอบอำนาจ ให้เจ้าหน้าที่แจ้งความบุคคลภายนอกที่ฝ่าฝืนคำสั่งคณะได้ทันที

นอกจากนี้ ยังมีแนวทางการสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในภาพลักษณ์ของนักศึกษา และสถาบัน โดยเห็นว่าการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของนักศึกษาจะช่วยลดอคติของสังคม และส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือมากขึ้น จึงได้ดำเนินมาตรการเชิงบวก ได้แก่ สถาบันมีการจัดกิจกรรมจิตอาสา เพื่อสังคม ซึ่งได้รับการตอบรับที่ดีจากสังคมทั่วไป การส่งเสริมนักศึกษาเข้าสู่เวทีวิชาการและวิชาชีพ ทั้งในการสนับสนุนการแข่งขันเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้สังคมเห็นศักยภาพนักศึกษาในเชิงบวก และจัดทำแคมเปญออนไลน์สื่อสารภาพลักษณ์เชิงบวก

(๒) สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน ได้มีแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาคณาจารย์นักศึกษา ก่อเหตุทะเลาะวิวาทอย่างจริงจังและยั่งยืน สามารถดำเนินการได้ทั้งในเชิงป้องกัน แก้ไข และสร้างระบบสนับสนุนที่ต่อเนื่อง ดังนี้

(๒.๑) เชิงป้องกัน (Prevention)

- ปลุกฝังทัศนคติและวินัยตั้งแต่เริ่มต้น โดยจัดกิจกรรมปฐมนิเทศที่มุ่งเน้นการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ เสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองที่ดี และความภาคภูมิใจในสถาบันของตน โดยอยู่บนพื้นฐานของการเคารพสิทธิผู้อื่นและไม่ก้าวล่วงกัน

- พัฒนาทักษะการจัดการอารมณ์และการสื่อสารเชิงบวก โดยจัดอบรม หรือ กิจกรรมเชิงปฏิบัติ (Workshop) ที่เน้นการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient - EQ) การสื่อสารอย่างสันติ และการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้นักศึกษาสามารถจัดการกับความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม

- ส่งเสริมกิจกรรมสร้างสรรค์ร่วมกับสถาบันอื่น โดยสนับสนุนให้นักศึกษา จากต่างสถาบันได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การแข่งขันกีฬา การจัดสัมมนา หรือโครงการจิตอาสา เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีและความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างกัน ลดอคติและความขัดแย้งในระยะยาว

(๒.๒) เชิงเฝ้าระวังและป้องกันล่วงหน้า (Monitoring & Early Detection)

- จัดตั้งหน่วยงานหรือทีมเฝ้าระวังเหตุการณ์เสี่ยง โดยจัดให้มีทีมงานเฉพาะกิจที่ประกอบด้วย ครูที่ปรึกษา เจ้าหน้าที่แนะแนว และนักศึกษารุ่นพี่ เพื่อร่วมกันสังเกต เฝ้าระวัง และรายงานเหตุการณ์ที่อาจนำไปสู่ปัญหาหรือความรุนแรง พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นอย่างเหมาะสม

- ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อเสริมระบบการเฝ้าระวัง โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจจับและตอบสนองต่อสถานการณ์ เช่น ติดตั้งกล้องวงจรปิด (CCTV) ในพื้นที่เสี่ยง พัฒนาแอปพลิเคชันสำหรับแจ้งเหตุฉุกเฉิน และจัดทำระบบประเมินพฤติกรรมนักศึกษา เพื่อให้สามารถรับรู้ปัญหาได้อย่างรวดเร็วและดำเนินการได้ทันที

(๒.๓) เชิงแก้ไขปัญหา (Intervention)

- กำหนดบทลงโทษที่ชัดเจนและเป็นธรรม วางแนวทางการลงโทษที่เหมาะสมกับพฤติกรรม เช่น การพักการเรียน การควบคุมความประพฤติ หรือการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคม โดยไม่ละเลยการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากความผิดพลาดและมีโอกาสในการปรับปรุงพฤติกรรมของตนเอง

- จัดให้มีระบบไกล่เกลี่ยและให้คำปรึกษาอย่างเป็นระบบ จัดตั้งระบบการไกล่เกลี่ย โดยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถอย่างมืออาชีพ พร้อมทั้งมีนักจิตวิทยาหรือครูแนะแนวคอยให้คำปรึกษา และช่วยเหลือผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถจัดการปัญหาได้อย่างเหมาะสมและลดความขัดแย้งในระยะยาว

- ติดตามผลอย่างต่อเนื่องหลังการแก้ไข โดยการแก้ไขปัญหามิควรหยุดอยู่เพียงแค่การลงโทษ แต่ควรมีการติดตามพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดอย่างใกล้ชิดในระยะต่อมา เพื่อประเมินผลของมาตรการที่นำมาใช้ และสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกอย่างยั่งยืน

(๒.๔) เชิงระบบ (Sustainable System)

- กำหนดนโยบายระดับสถาบันอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารระดับสูงของสถาบัน เช่น ผู้อำนวยการหรืออธิการบดีแสดงจุดยืนที่ชัดเจนในการไม่ยอมรับพฤติกรรมที่ใช้ความรุนแรงพร้อมกำหนดนโยบายและมาตรการที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และสามารถบังคับใช้ได้จริง เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและเป็นต้นแบบให้แก่นักศึกษาและบุคลากรภายในองค์กร

- สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา ส่งเสริมความร่วมมือกับสถาบันอื่น ๆ ผ่านการลงนามบันทึกข้อตกลง (MOU) เพื่อแสดงเจตจำนงในการไม่ใช้ความรุนแรงระหว่างกัน รวมถึงสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กิจกรรมทางวิชาการ และความร่วมมือในเชิงสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง

- ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดหลักสันติวิธี สนับสนุนให้นักศึกษาแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ในหลากหลายรูปแบบ เช่น การจัดแสดงผลงานศิลปะ การจัดวงสนทนา เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือกิจกรรมที่เปิดพื้นที่ในการอภิปรายอย่างมีเหตุผล เพื่อปลูกฝังแนวคิดแห่งการอยู่ร่วมกันอย่างเคารพซึ่งกันและกัน

๓. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ รายงานว่า ได้กำหนดแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน นักศึกษาก่อเหตุทะเลาะวิวาท ใช้ความรุนแรง เพื่อลดความสูญเสียในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน รวมถึงสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาให้แก่ประชาชน โดยให้หน่วยงานในสังกัดดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ มาตรการก่อนเกิดเหตุ

๓.๑.๑ ตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูลสำหรับวิเคราะห์ภัยคุกคามและสภาพแวดล้อมในพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ (ข้อมูล IPB) ของโรงเรียน สถานศึกษาที่มีความเสี่ยงที่จะก่อเหตุทะเลาะวิวาท โดยเฉพาะสถาบันที่เป็นคู่อริ การจัดทำข้อมูลบุคคลกลุ่มเสี่ยง รวมถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้เคยสั่งการไปแล้วให้เป็นปัจจุบัน

๓.๑.๒ จัดเจ้าหน้าที่ตำรวจระดับชั้นสัญญาบัตร รับผิดชอบประจำสถานศึกษา ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานและหัวหน้าชุด โดยให้เพิ่มความถี่ในการเข้าไปประสานความร่วมมือ ประชาสัมพันธ์ ปลูกฝัง ค่านิยม ความคิด ให้นักเรียน/นักศึกษาได้ทราบ และประชุมร่วมกับสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง พร้อมหาแนวทางเฝ้าระวังป้องกันร่วมกัน รวมถึงแนะนำ แจ้งแนวทางการปฏิบัติร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ กรณีเกิดเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษา

๓.๑.๓ สืบรวจและประสานหน่วยที่เกี่ยวข้องในการปรับภูมิทัศน์เพิ่มจุดติดตั้ง กล้องวงจรปิด (CCTV) ในพื้นที่ที่เป็นจุดเสี่ยง/จุดอ่อนแอ/จุดที่มีการรวมตัวของนักเรียนนักศึกษา/จุดที่เกิดเหตุบ่อยของแต่ละพื้นที่ให้มากขึ้น โดยประสานขอความร่วมมือจากภาครัฐและเอกชน

๓.๑.๔ ให้จัดสายตรวจเฝ้าระวังป้องกันเหตุตามจุดเสี่ยง/จุดอ่อนแอ และจัดชุดเคลื่อนที่เร็วสนับสนุนร่วมปฏิบัติกับสายตรวจในการจับเหตุ และการตั้งจุดตรวจก้าวสกัดจับ

๓.๑.๕ บูรณาการกำลัง ตรวจค้น/กวดขัน กลุ่มนักเรียน/นักศึกษาที่มีการรวมกลุ่มในที่สาธารณะ รวมถึงบริเวณโดยรอบที่อาจชุกซ่อนอาวุธ ตรวจค้นยานพาหนะ รถประจำทางที่มีกลุ่มนักเรียน/นักศึกษาโดยสารและสงสัยว่าอาจจะมีอาวุธหรือจะไปก่อเหตุ โดยการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จะต้องเป็นไปตามหลักยุทธวิธีและใช้ความระมัดระวัง และคำนึงถึงถึงความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ และประชาชนเป็นหลัก

๓.๑.๖ จัดทำแผนการปฏิบัติในการเข้าตรวจสอบสิ่งผิดกฎหมาย เช่น อาวุธ ยาเสพติด และสิ่งผิดกฎหมายอื่น ๆ ในสถานศึกษาที่เป็นเป้าหมายกลุ่มเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง โดยให้ประสานงานกับสถานศึกษาในทางลับก่อนการเข้าปฏิบัติทุกครั้ง เพื่อเป็นการป้องปราม และควบคุมไม่ให้เกิดเหตุ

๓.๑.๗ แสวงหาความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน โรงเรียน สถาบัน การศึกษา สำนักงานการศึกษาในพื้นที่ ร่วมปฏิบัติในการป้องกันเหตุ การแจ้งเบาะแส ข้อมูล ข่าวสาร เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา เช่น ผู้ขับขี่รถยนต์สาธารณะ รถโดยสารประจำทาง รถจักรยานยนต์รับจ้าง ผู้ประกอบการร้านค้า เป็นต้น พร้อมกำหนดช่องทางในการสื่อสารแจ้งเหตุ ให้ชัดเจน และรวดเร็ว และจัดทำฐานข้อมูลเครือข่ายความร่วมมือ (ชื่อ-นามสกุล หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ)

๓.๑.๘ สถานีตำรวจจัดทำหรือปรับปรุงแผนการป้องกัน/แผนเผชิญเหตุ กรณีนักเรียน/นักศึกษา ก่อเหตุทะเลาะวิวาทให้เป็นปัจจุบัน และให้มีการซักซ้อมการปฏิบัติตาม แผนที่กำหนด

๓.๑.๙ กำหนดให้มีการระดมกวาดล้าง สืบสวน จับกุม ผู้กระทำผิดกฎหมาย เกี่ยวกับอาวุธปืนและวัตถุระเบิด ทั้งในส่วนของผู้ขายและในส่วนของผู้ที่มีในครอบครองเป็นประจำ ทุกเดือน รวมทั้งมีช่องทางการรับแจ้งข่าวสารจากประชาชน เกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับ อาวุธปืนและวัตถุระเบิดทุกชนิดและในทุกรูปแบบการกระทำผิด ทางหมายเลขโทรศัพท์ ๑๙๑ และ ๑๕๙๙ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง

๓.๒ มาตรการขณะเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ

๓.๒.๑ กรณีเกิดเหตุนักเรียน/นักศึกษา ก่อเหตุทะเลาะวิวาท ให้หัวหน้าสถานีตำรวจ เป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ โดยให้ศูนย์ปฏิบัติการสถานีตำรวจ เป็นศูนย์บริหารสั่งการ โดยร่วมกับสายตรวจ ชุดเคลื่อนที่เร็ว เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์วิทยุสถานีตำรวจ ปฏิบัติตามแผนป้องกัน/แผนแผนเหตุที่กำหนด

๓.๒.๒ ดำเนินการใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเข้มข้น และเฉียบขาด ในทุกฐานความผิด รวมทั้งนำพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษา ความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๐/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙ มาบังคับใช้กับบิดามารดา ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำความผิดของนักเรียน/นักศึกษา ตลอดจนเร่งรัด การสอบสวนสืบสวน จับกุม ให้มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และยุติธรรม

๓.๒.๓ ผู้บังคับการตำรวจนครบาล/ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด เป็นผู้รับผิดชอบ ควบคุม กำกับ ดูแล ให้การปฏิบัติในพื้นที่รับผิดชอบเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

๓.๒.๔ ดำเนินการจัดเก็บประวัติผู้กระทำผิดทุกรายอย่างเป็นระบบ และควบคุม กำกับดูแลข้อมูลผู้กระทำผิดตามกำหนดของกฎหมาย ระเบียบ และคำสั่ง ที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด